Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

29 октомври 2015 година*

„Преюдициално запитване — Правна закрила на базите данни — Директива 96/9/ЕО — Член 1, параграф 2 — Обхват — Бази данни — Топографски карти — Самостоятелност на материалите, от които е съставена базата данни — Възможност за отделяне на тези материали, без да се засегне стойността на тяхното информационно съдържание — Вземане предвид на предназначението на топографската карта за потребителя“

По дело C-490/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Bundesgerichtshof (Федералния върховен съд, Германия) с акт от 18 септември 2014 г., постъпил в Съда на 6 ноември 2014 г., в рамките на производство по дело

Freistaat Bayern

срещу

Verlag Esterbauer GmbH,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на първи състав, изпълняваща функцията на председател на втори състав, K. Lenaerts (докладчик), председател на Съда, J. L. da Cruz Vilaça, C. Lycourgos и J.-C. Bonichot, съдии,

генерален адвокат: Y. Bot,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 2 септември 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за Freistaat Bayern, от U. Karpenstein и M. Kottmann, Rechtsanwälte,

— за Verlag Esterbauer GmbH, от P. Hertin, Rechtsanwalt,

— за германското правителство, от T. Henze, J. Kemper и D. Kuon, в качеството на представители,

* Език на производството: немски.

— за белгийското правителство, от J.-C. Halleux, L. van den Broeck и C. Pochet, в качеството на представители,

— за испанското правителство, от A. Gavela Llopis, в качеството на представител,

— за френското правителство, от D. Segoin, в качеството на представител,

— за италианското правителство, от G. Palmieri, в качеството на представител, подпомагана от S. Fiorentino, avvocato dello Stato,

— за австрийското правителство, от G. Eberhard, в качеството на представител,

— за полското правителство, от B. Majczyna, в качеството на представител,

— за португалското правителство, от L. Inez Fernandes и L. da Conceição Esmeriz, в качеството на представители,

— за правителството на Обединеното кралство, от J. Kraehling, в качеството на представител, подпомагана от N. Saunders, barrister,

— за Европейската комисия, от T. Scharf и J. Samnadda, в качеството на представители,

предвид решението, взето след изслушване на генералния адвокат, делото да бъде разгледано без представяне на заключение,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 1 от Директива 96/9/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 11 март 1996 година за правна закрила на базите данни (ОВ L 77, стр. 20; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 102).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между Freistaat Bayern (провинция Бавария) и Verlag Esterbauer GmbH (наричано по-нататък „Verlag Esterbauer“), австрийско издателство, специализирано в издаването на сборници с туристически карти, по повод иск за преустановяване на действие, основан на германския Закон за авторското право и сродните му права (Gesetz über Urheberrecht und verwandte Schutzrechte, наричан по-нататък „UrhG“).

Правна уредба

Правото на Съюза

3 Съображения 9, 10, 12, 14 и 17 от Директива 96/9 гласят:

„(9) като имат предвид, че базите данни са съществено средство за развитието на информационния пазар в Общността; като имат предвид, че това средство може да бъде използвано и в много други сфери;

(10) като имат предвид, че експоненциалното нарастване в Общността и в света на количеството информация, създавана и обработвана годишно във всички сектори на търговията и индустрията, изисква инвестиране във всички държави членки в съвременни системи за обработка на информация;

[…]

(12) като имат предвид, че такова инвестиране в модерни системи за обработка и съхраняване на информация няма да може да се осъществи в Общността, ако не се въведе стабилен и уеднаквен режим на правна закрила на правата на производителите на бази данни;

[…]

(14) като имат предвид, че закрилата по настоящата директива трябва да се разпростре и да обхване неелектронните бази данни;

[…]

(17) като имат предвид, че изразът „база данни“ трябва да се разбира като съвкупност от литературни, художествени, музикални или други сборници от произведения или сборници от други материали като текстове, звуци, изображения, цифри, факти и данни; като имат предвид, че той трябва да обхваща сборници от самостоятелни произведения, данни или други материали, които са системно или методично подредени и могат да бъдат достъпни по индивидуален начин; […]“.

4 Член 1 от Директива 96/9, озаглавен „Обхват“, гласи:

„1. Настоящата директива се отнася до правната закрила на бази данни в каквато и да е форма.

2. За целите на настоящата директива „база данни“ означава сборник от самостоятелни произведения, данни или други материали, подредени по систематичен или методичен начин и индивидуално достъпни по електронен или друг път.

[…]“.

Германското право

5 Член 87a от UrhG, озаглавен „Определения“, в параграф 1, първо изречение от него транспонира член 1, параграф 2 от Директива 96/9 в германското право.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

6 Провинция Бавария, чрез Регионалната служба по кадастъра и географската информация (Landesamt für Vermessung und Geoinformation), издава топографски карти в мащаб 1:50 000 за цялата провинция. Verlag Esterbauer е австрийско издателство, което наред с друго издава атласи, пътеводители и географски карти за велосипедисти, планински колоездачи и хора, каращи ролери.

7 Провинция Бавария счита, че Verlag Esterbauer използва незаконно нейните топографски карти и е заимствало данните, на които те се основават, за изготвянето на собствените си карти. Поради това тя сезира Landgericht München (Областен съд, Мюнхен), за да се постанови преустановяване на тези практики и да се осъди Verlag Esterbauer да плати обезщетение и лихви. Този съд, като първа инстанция, уважава всичките ѝ искания.

8 Verlag Esterbauer обжалва пред Oberlandesgericht München (Върховен областен съд, Мюнхен), който отменя частично решението на Landgericht München. Oberlandesgericht допуска ревизионна жалба пред Bundesgerichtshof (Федералния върховен съд) само доколкото са отхвърлени исканията на провинция Бавария, основани на защитата на базата данни по член 87a и следващи от UrhG.

9 В този контекст Bundesgerichtshof (Федералният върховен съд) поставя въпрос за обхвата на Директива 96/9 и евентуалното включване на топографските карти, изработени от провинция Бавария, в понятието „база данни“ по смисъла на член 1, параграф 2 от тази директива. По-конкретно запитващата юрисдикция поставя въпроса дали данните, посочващи координатите на конкретни точки от земната повърхност, могат да се квалифицират като „самостоятелни материали“ по смисъла на тази разпоредба.

10 При тези обстоятелства Bundesgerichtshof (Федералният върховен съд) спира производството и поставя на Съда следния преюдициален въпрос:

„При въпроса дали е налице сборник от самостоятелни материали по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 96/6/ЕО, тъй като материалите могат да бъдат отделени един от друг, без това да засегне стойността на тяхното съдържание, от значение ли е всяка възможна стойност на съдържанието или само тази стойност, която трябва да се определи въз основа на предназначението на всеки сборник и като се вземе предвид произтичащото от него типично поведение на потребителя?“.

По преюдициалния въпрос

11 С въпроса си запитващата юрисдикция по същество иска да се установи дали член 1, параграф 2 от Директива 96/9 трябва да се тълкува в смисъл, че географските данни, които са извлечени от топографска карта за изготвянето и пускането на пазара на друга карта, след тяхното извличане запазват достатъчна информационна стойност, за да могат да се квалифицират като „самостоятелни материали“ от „база данни“ по смисъла на тази разпоредба.

12 В това отношение в началото следва да се припомни, че Съдът вече е постановил, че в съответствие с поставената от законодателя на Съюза цел на понятието „база данни“ по смисъла на Директива 96/9 се придава широк смисъл, за който нямат значение съображения от формален, технически или материален характер (вж. решения Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 20 и Ryanair, C-30/14, EU:C:2015:10, т. 33).

13 Всъщност член 1, параграф 1 от тази директива посочва, че тя се отнася до правната закрила на бази данни „в каквато и да е форма“.

14 В това отношение съображение 17 от Директива 96/9 уточнява, че изразът „база данни“ трябва да се разбира като „съвкупност от литературни, художествени, музикални или други сборници от произведения или сборници от други материали като текстове, звуци, изображения, цифри, факти и данни“ (вж. решение Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 23). Освен това от съображение 14 от посочената директива е видно, че предоставената от нея защита се отнася както до електронните, така и до неелектронните бази данни.

15 Следователно аналоговият характер на разглежданите в главното производство топографски карти, който изисква да се извърши цифровизация чрез скенер, за да могат те да се ползват самостоятелно с помощта на графична програма, не е пречка за признаването на квалификацията „база данни“ по смисъла на същата директива.

16 Съдът е постановил също, че в този контекст на широко тълкуване, понятието „база данни“ по смисъла на Директива 96/9 черпи своята специфика от функционалния критерий (вж. решение Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 27). Както следва от съображения 9, 10 и 12 от посочената директива въведената с тази директива правна защита цели да насърчи създаването на системи за съхраняване и обработка на данни, за да се подпомогне развитието на информационния пазар в контекста на експоненциалното нарастване на количеството данни, създавани и обработвани годишно във всички сектори на дейност (вж. решения Fixtures Marketing, C-46/02, EU:C:2004:694, т. 33, The British Horseracing Board и др., C-203/02, EU:C:2004:695, т. 30, Fixtures Marketing, C-338/02, EU:C:2004:696, т. 23 и Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 39).

17 Следователно квалификацията „база данни“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 96/9 зависи от наличието на сборник от „самостоятелни материали“, тоест материали, които могат да бъдат отделени един от друг, без да се засегне стойността на тяхното информационно, литературно, артистично, музикално или друго съдържание (вж. решение Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 29).

18 Verlag Esterbauer и Европейската комисия посочват, че що се отнася до аналоговия вид топографски карти, материалът, който може да се отдели и следва да се вземе предвид, се състои от два вида данни, съответстващи, от една страна, на „географските координати“, тоест цифров код, съответстващ на определена координатна точка на двуизмерната координатна система, и от друга страна, на „сигнатурата“, тоест цифров код, използван от изработващия картата, за да обозначи отделен елемент, например църква. Те посочват, че след извличането им от топографската карта информационната стойност на тези данни се намалява почти до нула, доколкото, що се отнася до дадения пример, сигнатурата „църква“, означена с определени географски координати, без оповестяване на местоположението на църквата не би позволило да се направи извод, че тя се намира в определен град или село.

19 В това отношение следва да се припомни, че топографските карти като разглежданите в главното производство служат като основни продукти, с помощта на които чрез селективно извличане на материали от тях се изработват производни продукти. В главното производство чрез цифровизация Verlag Esterbauer е извлякло от топографските карти на провинция Бавария географски данни за маршрути, които са подходящи за велосипедисти, за планински колоездачи и хора, каращи ролери.

20 От съдебната практика обаче, от една страна, е видно, че не само отделните данни, но и комбинацията от данни може да бъде „самостоятелен материал“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 96/9 (вж. решения Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 35 и Football Dataco и др., C-604/10, EU:C:2012:115, т. 26).

21 Следователно член 1, параграф 2 от Директива 96/9 допуска посочените в точка 18 от настоящото решение два вида данни или по-важната комбинация от данни, като географските данни за маршрути, подходящи за велосипедисти, за планински колоездачи и хора, каращи ролери, да могат да се считат за „самостоятелен материал“ по смисъла на посочената разпоредба, доколкото извличането на посочените данни от съответната топографска карта не засяга стойността на тяхното информационно съдържание по смисъла на цитираната в точка 17 от настоящото решение съдебна практика.

22 От друга страна, Съдът е постановил, че стойността на информационното съдържание на материал от сборник не се засяга по смисъла на посочената практика, ако след извличането на този материал от съответния сборник той има самостоятелна информационна стойност (вж. решения Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 33 и Football Dataco и др., C-604/10, EU:C:2012:115, т. 26).

23 В това отношение следва да се отбележи, че създаването на база данни, което, както следва от точка 16 от настоящото решение, Директива 96/9 цели да насърчи с въведената с нея правна защита, може да придаде допълнителна стойност на материалите, от които е съставена тази база данни, поради това че те са подредени по систематичен или методичен начин и са индивидуално достъпни. Ако стойността на материал от сборник е увеличена поради неговата подредба в него, извличането му от сборника може да доведе до съответно намаляване на стойността, което обаче няма да засегне квалификацията му като „самостоятелен материал“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 96/9, доколкото този материал запазва самостоятелна информационна стойност.

24 Следователно намаляването на информационната стойност на даден материал, която е свързана с неговото извличане от сборника, в който се съдържа, не изключва непременно възможността този материал да попадне в обхвата на понятието „самостоятелни материали“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 96/9, доколкото този материал запазва самостоятелна информационна стойност.

25 По въпроса на запитващата юрисдикция за преценката на самостоятелната стойност на материалите, от които са съставени топографските карти като разглежданите в главното производство, а именно дали тази стойност следва да се преценява с оглед на предназначението на такива карти, или с оглед на очакваното използване от типичния потребител, трябва да се припомни, че топографските карти позволяват много възможни употреби, като например планиране на пътуване между две точки, подготовка на преход с велосипед, търсене на името и местоположението на път, град, река, езеро или планина, установяване на широчината на водни басейни или на височината на релефа.

26 Освен трудността да се определи основното предназначение или типичния потребител на даден сборник като топографската карта, прилагането на такъв критерий при преценката на самостоятелната информационна стойност на материалите, от които е съставен сборникът, би противоречало на волята на законодателя на Съюза да предостави широк обхват на понятието база данни.

27 Следователно от практиката на Съда, а именно решение Fixtures Marketing (C-444/02, EU:C:2004:697), е видно, че самостоятелната информационна стойност на материал, извлечен от сборник, трябва да се прецени с оглед на информационната стойност не за типичния потребител на съответния сборник, а за всяко трето лице, което се интересува от извлечения материал. В това решение Съдът всъщност постановява, че данните за футболна среща, които дружество за организиране на хазартни игри е извлякло от сборник, създаден от организаторите на първенство по футбол, и които съдържат информация за всички срещи от посоченото първенство, имат самостоятелна стойност, тъй като дават съответната информация на заинтересованите трети лица, а именно клиентите на дружеството за организиране на хазартни игри (вж. решение Fixtures Marketing, C-444/02, EU:C:2004:697, т. 34).

28 Поради това данните от сборник, които икономически се използват самостоятелно, като данните, които Verlag Esterbauer извлича от топографските карти на провинция Бавария, представляват „самостоятелни материали“ от „база данни“ по смисъла на член 1, параграф 2 от Директива 96/9, тъй като след извличането им посочените данни дават съответната информация на клиентите на дружеството, което ги използва.

29 При тези условия на поставения въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 2 от Директива 96/9 трябва да се тълкува в смисъл, че географските данни, които трето лице извлича от топографска карта, за да изработи и пусне на пазара друга карта, след извличането им запазват достатъчна информационна стойност, за да могат да се квалифицират като „самостоятелни материали“ от „база данни“ по смисъла на посочената разпоредба.

По съдебните разноски

30 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 1, параграф 2 от Директива 96/9/ЕО на Европейския парламент и Съвета от 11 март 1996 година за правна закрила на базите данни, трябва да се тълкува в смисъл, че географските данни, които трето лице извлича от топографска карта, за да изработи и пусне на пазара друга карта, след извличането им запазват достатъчна информационна стойност, за да могат да се квалифицират като „самостоятелни материали“ от „база данни“ по смисъла на посочената разпоредба.

Подписи